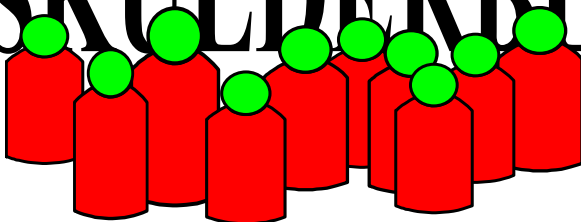

SKULDERBLADET

for Nørre Søby og omegn

Statsfængslet på Søbysøgaard 70 år

En gammel institution i Nr. Søby, nemlig Statsfængslet på Søbysøgaard fyldte 70 år d. 18. september 2003.

Fængslet var ungdomsfængsel fra d. 18. september 1933 frem til 1. juli 1973, hvorefter det blev et almindelig åbent statsfængsel.

Lidt historie.

Op igennem 1920'erne var der en langvarig diskussion blandt politikere om en egentlig ungdomssanktion for lovovertrædere. Efter forskellige forslag havde været til debat i lands- og i folketinget vedtog man d. 15. april 1930 en ny straffelov som blandt andet indeholdt et nyt begreb kaldet ungdomsfængsel. Herefter gik man i justitsministeriet i gang med at lede efter et egnet sted til at indrette et åbent ungdomsfængsel.

Efter at have kikket på flere forskellige herregårde rundt i landet, faldt valget på herregården Søbysøgaard, som på det tidspunkt var delt i to, hhv. *hovedbygningen*, hvor der var husholdningsskole, og *avlsbygningerne* med jordtilliggender. Efter at have ført forhandlinger med begge ejere, købte ministeriet 20. marts 1931 herregården for den fyrstelige sum af kr. 352.000. –

Herefter brugte man 2 år til at bygge om - og tilbygge, og indviede så d. 18. september 1933 fængslet, som på det tidspunkt bestod af 1 belægsbygning. Allerede året efter kom bygning nr. 2, og derefter skal man frem til 1942 før den 3. belægsbygning stod klar. Pga. den store mængde afsonere der var under krigen, oplevede Søbysøgaard på dette tidspunkt det største antal fanger i fængslets historie, nemlig 150. !! For at kunne rumme alle disse fanger har man været nødt til at

tage vestfløjen i hovedbygningen i brug. Dette tiltag varede dog kun i en kortere periode, hvorefter tilstandene normaliseres.

I de følgende 30 år var Søbysøgaard så ungdomsfængsel, selvfølgelig med de ændringer som samfundsudviklingen nu måtte kræve, frem til d. 1. juli 1972 hvor en lov afskaffede begrebet ungdomsfængsel, og hvor Søbysøgaard herefter blev et almindeligt åbent fængsel.

Som et lille eksempel på hvordan en ungdomsfanges dagligdag så ud er her en dagsplan for fangerne taget fra ordensregelsamlingen :

Kl. 06.00 opmønstring
06.00 – 06.30 rengøring, morgentoilette m.m.
06.30 – 07.00 morgenmad
07.00 – 11.30 arbejde
11.30 – 12.00 toilette
12.00 - 13.00 middagsmad og pause
13.00 - 17.30 arbejde
17.30 - 18.00 toilette
18.00 - 18.45 aftensmad og pause
18.45 - 19.35 skoletime, - evt. sport
19.35 - 20.45 fritid i fællesskab
20.45 - 21.45 fritid på stuerne
21.45 sengetid

- ak ja – ting ændrer sig. !!

Søbysøgaard nu.

Som ovenfor nævnt er Søbysøgaard nu et statsfængsel, hvortil der kommer afsonere primært fra Fyn, men også fra resten af landet, dog som regel i forbindelse med en uddannelsessag hvor den indsatte skal gå i skole i Odense evt. Svendborg.

Fængslets nuværende kapacitet er 84 indsatte i eneceller, men som det nok er de fleste i Nr. Søby bekendt, har fængslet fået bygget en ny afdeling – en ”halvåben” afdeling med plads til 26 fanger, således at vores totale kapacitet nu er på 110 indsatte. Det samlede antal ansatte er efter den nye afdeling er taget i brug nu oppe på 86, - altså en pæn stor arbejdsplads for lokalsamfundet.

Den nye afdeling blev indviet d. 18. september 2003 – på vores 70 års fødselsdag. !!

De første indsatte til den nye afdeling ankom d. 22 september 2003.

Hvis man er interesseret i mere information om Søbysøgaard kan man gå på kriminalforsorgens hjemmeside på adressen [w.w.w.kriminalforsorgen.dk](http://www.kriminalforsorgen.dk) - herefter søger man under fængsler.

Kurt Rosenfeldt
Fængselsfunktionær.

Nyt fra Læseforeningen

Jeg takker meget for alle de gode bøger Læseforeningen har fået forræret, til stor gavn for udlånet.

Men - vi kan nu ikke modtage flere

bøger, hylderne er fyldt op, og ”fjernlageret” kan ikke rumme flere. Så nu må vi holde en pause.

Birger

Nr. Søby Byfest

Generalforsamling

Torsdag 23. Oktober 2003 kl. 19.30 i Varmestuen., Røjlevej 6a

Dagsorden ifølge vedtægterne.

Forslag som ønskes behandlet på generalforsamlingen sendes til Tommy Hansen, Gammelgårdsvej 82, Nr. Søby.

Grundet afgang af bestyrelsesmedlemmer håber vi på et godt fremmøde.

Byfestkomiteen

Tusind tak

Det var med en varm og glad følelse, at jeg mandag den 8. september sluttede dagen af. ”Varmestuen”, SKULDER-BLADET og Lokalarkivet havde inviteret til reception i ”Varmestuen”, i anledning af at Lokalarkivet for Nørre Søby Sogn havde eksisteret i 25 år – og jeg havde haft det betroede hverv at være arkivleder i samme tidsrum. Et hverv, som har fyldt meget i mit liv, på en god måde. Jeg har haft og har det store privilegium at blive betroet mange forskellige dokumenter, hele familiehistorier og brudstykker, som hen ad vejen er blevet samlet til et hele – en spændende opgave.

Derudover en rigdom af billeder fra Nørre Søby, gamle såvel som nye.

Det blev en uforglemmelig dag for mig, hvor jeg blev bekræftet i, at inte-

ressen for lokalhistorie er levende hos mange i Nørre Søby og hos udensogets boende personer, som er født her eller har anden familiær tilknytning. Det er ofte fra disse kilder, tidligere tiders historie vender hjem.

En mild gaveregn dryssede ned over Arkivet og mig. Jeg vil her på det hjerteligste takke alle, som var med til at gøre dagen så festlig for Arkivet såvel som for

Aase Reffstrup

P.S. Det venligt fremsatte ønske ”På gensyn om 25 år”, kan jeg af forståelige grunde få svært ved at opfylde; men jeg vil med stor glæde fortsætte arbejdet med Nørre Søbys historie. Der er stadig mange kilder at øse af.

1000 tak til de implicerede (Dagli` Brugsen)

for en skøn og spændende aften på
Frøbjerg Bavnehøj den 19 aug. 2003 .

Vi glæder os og håber på gensyn i
2004

Beboere på ” Lumbylung ”.

Varmestuen

Fællesspisning i Oktober bliver afholdt fredag den 10.10.03. kl 18.00
Husk at ringe til Bente 65901944 senest tirsdag den 07.10.03.

Af Nørre Søbys Dagbog

”Husholdningsskolen paa Søbysøgaard”

(3)

Brochuren indeholdt også en kort gennemgang af Søbysøgårds historie; den gentages her, da der kan være tilflyttere, som ikke har hørt om den – og andre kan måske have interesse i at få genopfrisket historien. – Altså:

Søbysøgård fører sin historie helt tilbage til det 15. århundrede og var allerede dengang i hænderne på den kendte adelsslægt *Urne*, af hvilken Roskildebispens, *Lage Urne*, og hans broder, medlem af Rigsrådet, *Knud Urne*, var de kendteste.

Sidstnævntes søn, *Aksel Urne*, som ligeledes blev optaget i Rigsrådet, blev også udnævnt til Rigets kansler.

1616 blev gården solgt til *Breide Rantzau til Rantzasholm* og kom derefter igen i slægten Urnes eje, hvor den forblev i omtrent et århundrede, hvorpå

den i flere generationer tilhørte slægten *Rosenkrantz*.

Major Aksel Rosenkrantz var en meget dygtig og virksom godsbesidder, men han har sat sig et mindre smukt eftermæle på grund af sin strenge behandling af godsets bønder. Under hans regime var træhesten og hundehullet i brug så at sige hver dag, men han udvadede både godset og selve slottet, ligesom han interesserede sig meget for parken og haven, hvis prægtige alléer, orangerier, karpedamme og pragtfulde franske haveanlæg i alt væsentligt skyldes hans initiativ.

Efter hans død var gården i forskellige familiers eje, indtil den i 1841 blev solgt til *kontreadmiral Jørgen Conrad de Falsen*, der havde vundet sig et navn under krigen med englænderne i århundredets begyndelse. Han var meget afholdt, idet han på lempelige vilkår solgte jord til godsets bønder, hvorfor disse for at vise deres taknemmelighed rejste den mindstøtte, som findes i Parken. Admiralsens datterdatter arve-

de i 1867 gården og godset og blev samme år gift med *Baron Fredrik Herman Christian de Falsen Zytphen Aderler*, som var slottets sidste adelige besidder.

Så vidt teksten i brochuren. I Lokalar-kivet findes mere detaljerede oplysning-

er, helt frem til Statens overtagelse i 1931.

Og historien om tiden som Ungdomsfængsel og Statsfængsel kan opleves i museet på Søbysøgård. Aftale om besøg i grupper kan træffes med Kurt Rosenfeldt, tlf. 65 90 24 75.

Årslev Kommune er ikke stor nok

I begyndelsen af 2004 nedkommer Strukturkommissionen med sin betænkning.

Der er klare udmeldinger om, at på dette tidspunkt vil tiden være forpasset for en debat ude i kommunerne, så med et år 2003 der går på hæld, kunne det være interessant at vide lidt om Årslev Kommunes fremtid.

I efteråret 1998 lagde Skulderbladets redaktion op til en debat om ændring af kommunestrukturen på Midtyn med udgangspunkt i en til tider ophedet debat om skolestrukturen i Årslev Kommune. Baggrunden var den gang, at politikere og forvaltning ikke havde gjort forarbejdet godt nok ved blandt andet at overse Folkeskolelovens bestemmelser om høring af skolebestyrelsen. Heller ikke den gang stod det så godt til med aritmetikken som det burde.

Det blev den gang fremført, at større kommunale enheder ville føre til større ekspertise i forvaltningen, hvilket Hans Jørgensen den gang betragtede som injurerende. Årslev Kommune var den bedste af alle kommuner og forvaltning-

gen var den bedste af alle forvaltninger.

For nyligt kunne vi under overskriften: ”Jamen, her går det godt” læse i dagspressen, at Årslev kommune klarede sig strålende, for kort efter at blive konfronteret med store besparelseskra- v og en pinlig regnefejl på 850.000 kr. i et høringsforslag.

Ganske som i 1998-99 er politikernes og forvaltningens øjne rettede mod skolerne, idet man øjensynligt mener, at besparelser på undervisningsområdet vil ruste de opvoksede generationer bedre til at klare morgendagens udfordringer.

Regnefejlen bortforklares og undskyldes med en presset situation.

Set fra et skatteborgersynspunkt, er det ikke godt nok. Forvaltningschefernes højere gager er relaterede til større ansvar og større ekspertise. Derfor er såvel de fejl, der blev begået i 1998-99 som foreliggende banale regnefejl uacceptable. Bedre bliver det ikke af, at den ansvarlige ikke mener, at der bør

tages forholdsregler for at sikre mod gentagelse, tværtimod.

Hermed er vi tilbage ved udgangspunktet, formodningen om at større enheder vil sikre bedre forvaltning, en formodning, der deles med indenrigsministeriet og som derfor finder en kommunalreform påkrævet.

Desværre er de fleste borgmestre, Årlev kommunes inklusive, imod kommunesammenlægninger. I en artikel i Weekendavisen den 19. September peges der på, at den største hindring for en kommunalreform er, at borgmestrene kæmper mere for deres kæder end for almenvellet.

Det ville være trist om denne formodning skulle vise sig at holde stik. De folkevalgte er ikke valgt for at tilgode-

se personlige interesser, men udelukkende for at tilgodese samfundets.

Holder man sig ikke hele tiden det for øje, er der en tendens til at der vil ”gå Farum i det”.

Det ville således være klædeligt, om der snarest kom gang i nogle realitetsforhandlinger med de omliggende kommuner.

Helst lidt før de andre vælger for os, for det er ikke givet på forhånd, at nabokommunerne vil tænke på Årlev kommunes velbefindende som noget af det første.

Vælger for eksempel kystkommunerne at slå sig sammen, som noget tyder på vil ske for en del jyske kommuners vedkommende, hvem skal så byde Årlev op til dans ?

red

Naturkalenderen.

Jeg cykler næsten dagligt en tur rundt i sognet og har flere forskellige ture jeg skifter imellem, alt efter lysten og blæsten, men alle ture går igennem skove. En lidt speciel tur går ad Røjlevej-Vandværksvej-Tørvegyden, et stykke nede af Tørvegyden, hvor den svinger lidt til venstre, går der en markvej mod højre. Den førte i gamle dage hen til de mange små moselodder, der hørte til gårdene i Nørre Søby. Nu er den meget lidt benyttet, men man kan trække med sin cykel. Det er en meget smuk tur med marker og enge til begge sider. I hegnet er der hylt, slåen og et enkelt æbletræ. Der er meget stille og en fasan kok, der flyver skræppende op er lige ved at give mig et chok. Lidt læn-

gere fremme på vejen er der en mark, hvor der går kødkvæg og græsser, blandt dem en kæmpe tyr med store horn.

Efterhånden som vi nærmer os Røjle Skov, bliver hegnene højere og de går helt sammen over hovedet på os, vejen bliver også mere farbar, der er tilsyneladende lidt mere færdsel i denne ende af vejen. Til højre kan vi nu se Frederiksfeldt, d.v.s. vi kan se træerne uden om bygningerne, der boede Berta og den lille greve, men nu er der tomt og Berta er på Humlehaven.

Vi kommer ind i Røjle Skov og kan nu komme ud på asfaltvejen. Ved at dreje til venstre kan vi forlænge cykelturen med en tur igennem Freltofte Mose

eller vende snuden hjemad ad Røjlevej.
September har været skøn igen i år,
dejlig med varme og høj himmel, men
der er jo nogen der har forladt os –
mest savner jeg gøgens kukken, men
også svalernes kvidren er væk. Træk-
fuglene er klogere en vi andre, der må

blive tilbage og gøre os klar til efterår
og vinter. Nå, men den tid rummer
også mange gode oplevelser f. eks. en
romtoddy til en lidt ru hals.

Godt efterår.

Iver

Månedens digt

Tænk a være en Jerseyko,
hvile på engen, gumle og glo,
gå omkring blandt mælkebøtte og kamille,
hele dagen ganske stille.

Høre på kvidren og vibeskrig,
gæssenes træk når de kommer forbi,
mens blæst og skyer tunge af fugt,
skaber en krydret jordisk duft.

Mariehøns af Vorherre sendt,
yveret hænger mælkespændt,
kvieøjjet står den, uden tanke, helt i ro,
tænk at være en Jerseyko.

Huspoeten

Nørre Søbys kalender

Oktober - november 2003.

Tor.	23. Okt.	19.30	Generalforsamling, Byfesten	Varmestuen
Tir.	4. Nov.	19.30	Om Sigfred Pedersen	Nørre Søby Kirke

Faste ugentlige aktiviteter

Mandag	Gymnastik	10.00 - 11.00	Varmestuen
	Læseforeningen	14.00 - 16.00	Varmestuen
	Øveaften, dilettant	18.00 - 21.00	Forsamlingshuset
	Nørre Søby Koret	19.30	Skolens aula
Tirsdag	Banko	19.30 -	Forsamlingshuset
	Træning - NSB	19.00 -	Stadion
Torsdag	Læseforeningen	14.00 - 16.00	Varmestuen
	Træning - NSB	19.00 -	Stadion
Fredag	Legestue	10.00 -	Varmestuen

Faste månedlige aktiviteter

1. Mandag	Lokalarkiv	14.30 - 17.00	Skolen
1. Onsdag	Kaffemik	10.00 -	Varmestuen
1. Torsdag	Skulderbladet	19.30 -	Søvej 23
3. Onsdag	Diskussionsklub		

Redaktionsmøderne er offentlige - kom med dine gode ideer.

Kom bladet ikke, så ring til : 65991559, 65901719, 65902475, 65901501

Løssalg : 4 kr. pr. stk. Kan købes hos redaktionens medlemmer.

Annoncering : 1 kr. pr. spaltmillimeter

Årsabonnement, inklusiv forsendelse : 100 Kr. pr. år.

Redaktør og ansvarshavende : Peter Albrekt

Næste nummer udkommer den 1. november 2003. Deadline : 15. oktober 2003

Sats : Syssel.